

Sołectwa

w lokalnym systemie władzy

Stasiowi

ARKADIUSZ PTAK

Sołectwa

w lokalnym systemie władzy

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2016

Recenzja: prof. zw. dr hab. Jerzy Babiak

Redaktor prowadzący: Lidia Męzińska, Michał Zgutka

Redakcja: Maciej Zweiffel

Korekta: Joanna Barska

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Copyright © 2016 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ISBN 978-83-7383-811-6

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Marki k/Warszawy

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I	
Teoretyczne i metodologiczne podstawy badań lokalnych systemów władzy	14
1.1. Perspektywy teoretyczne	14
1.2. Metodologia i obszar badań	25
Rozdział II	
Uwarunkowania działalności sołectw i sołtysów w Polsce	33
2.1. Sołectwa i sołtysi w tradycji samorządu wiejskiego	33
2.1.1. Od średniowiecza po traktaty rozbiorowe	33
2.1.2. Ziemie polskie pod zaborami	37
2.1.3. II Rzeczypospolita oraz okres okupacji	40
2.1.4. Po II wojnie światowej	45
2.2. Wieś i obszary wiejskie w okresie transformacji systemowej	58
2.3. Ustrój sołectwa w zdecentralizowanym modelu władzy lokalnej po 1990 roku	68
Rozdział III	
Rola i znaczenie zebrań wiejskich	81
3.1. Zebranie wiejskie jako forma demokracji bezpośredniej	81
3.2. Przebieg zebrań wiejskich	96
3.3. Artykułowanie potrzeb przez mieszkańców na zebraniach wiejskich	102
3.4. Fundusz sołecki jako forma dekoncentracji finansów gmin	111
Rozdział IV	
Rywalizacja wyborcza w sołectwach	118
4.1. Struktura rywalizacji wyborczej	118
4.2. Frekwencja wyborcza	129
4.3. Uwarunkowania uczestnictwa mieszkańców w wyborach sołeckich	138

Rozdział V

Sołtys w lokalnym systemie władzy	170
5.1. Pozycja prawna sołtysa i jego kompetencje	170
5.2. Cechy socjodemograficzne sołtysów	174
5.3. Kapitał społeczny sołtysów	188
5.4. Relacje między sołtysem a wójtem	203
Zakończenie	216
Bibliografia	225
Spis tabel i rycin	237
Aneksy	241
Summary	258